

Iránymutatások a standard formulával meghatározott piaci és partnerkockázati kitettség kezeléséről

Bevezetés

- 1.1. Az európai felügyeleti hatóság létrehozásáról szóló, 2010. november 24-i 1094/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EIOPA-rendelet)¹ 16. cikke értelmében az EIOPA a standard formulával meghatározott piaci és partnerkockázati kitettség kezeléséről szóló iránymutatásokat bocsát ki.
- 1.2. Az iránymutatások a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II. irányelv)² 104. és 105. cikkéhez, valamint a végrehajtási intézkedések 164–202. cikkéhez kapcsolódnak³.
- 1.3. Az iránymutatások címzettjei a Szolvencia II. irányelv hatálya alá tartozó felügyeleti hatóságok.
- 1.4. Az iránymutatások célja elősegíteni a tagállamokban alkalmazott gyakorlatok összehangolását, valamint segítséget nyújtani a vállalkozások számára a standard formula piaci kockázati és a partner-nemteljesítési kockázati moduljának alkalmazásában.
- 1.5. Az iránymutatások alkalmazásában a következő fogalom meghatározás alkalmazandó:
 - „Rövid tőkepozíció”: a 236/2012/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott short ügyletből származó saját tőkével összefüggő rövid pozíció.
- 1.6. Az iránymutatásokban meg nem határozott fogalmakra a bevezetésben hivatkozott jogi aktusokban szereplő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.
- 1.7. Az iránymutatások 2015. április 1-jén lépnek hatályba.

1. iránymutatás – Munkavállalói juttatások

- 1.8. Amennyiben a munkavállalói juttatásokhoz kapcsolódó kötelezettségek a végrehajtási intézkedések II. fejezetének megfelelően jelennek meg, a vállalkozásoknak figyelembe kell azokat venniük a partner-nemteljesítési kockázati és a piaci kockázati modulra vonatkozó tőkeszükséglet kiszámítása során. Ennek érdekében a vállalkozásoknak figyelembe kell venniük a juttatások jellegét és adott esetben a 2003/41/EK irányelvben meghatározott, foglalkoztatói nyugellátást biztosító intézményekkel, vagy egyéb, ilyen juttatásokat nyújtó biztosítókkal vagy viszontbiztosítókkal kötött összes szerződéses megállapodás jellegét.
- 1.9. Amennyiben a munkavállalói juttatásokra vonatkozó kötelezettségeket megtestesítő eszközök kezelését kiszervezték, a szponzorként eljáró

¹ HL L 331., 2010.12.15., 48–83. o.

² HL L 335., 2009.12.17., 1–155. o.

³ HL L 12., 2015.01.17., 1-797. o.

vállalkozásoknak figyelembe kell venniük azokat a piaci kockázati és a partner-nemteljesítési kockázati modulra vonatkozó tőkeszükséglet kiszámítása során, feltéve, hogy az ilyen eszközök bármilyen értékvesztéséért ők vonhatók felelősségre.

2. iránymutatás – A vételi opciók futamidőre gyakorolt hatása

1.10. A vételi opciót biztosító kötvények és kölcsönök futamidejének meghatározása során a vállalkozásoknak figyelembe kell venniük, hogy a hitelfeltevő nem élhet a vételi jogával, ha a hitelképessége romlik, a hitelkockázati felár nő vagy a kamatlábak csökkennek.

3. iránymutatás – Az futamidő-alapú részvénytőkepiaci kockázati részmodul

1.11. A Szolvencia II. irányelv 304. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontjában hivatkozott átlagos időtartamot a vállalkozásoknak a kötelezettségek aggregált pénzforgalmainak időtartamaként kell értelmezniük.

4. iránymutatás – Kamatláb-kockázati részmodul

1.12. A vállalkozásoknak az összes kamatláb-érzékeny eszközt és kötelezettséget figyelembe kell venniük a kamatláb-kockázati részmodul tőkeszükségletének kiszámítása során.

1.13. A biztosítástechnikai tartalékokat a forgatókönyvek szerint újra ki kell számítani a sokk utáni kockázatmentes hozamgörbe használatával, amelyet az alapvető kockázatmentes hozamgörbe stressztesztelésével, valamint adott esetben illeszkedési korrekció, volatilitási korrekció vagy átmenti intézkedések kockázatmentes rátára történő alkalmazásával kell meghatározni a Szolvencia II. irányelv 308. cikkének c) pontja szerint.

1.14. Az eszközök értékét a forgatókönyvek szerint újra ki kell számítani kizárólag az alapvető kockázatmentes hozamgörbe stressztesztelésével, és az alapvető kockázatmentes hozamgörbe felett lévő bármilyen kockázatrést változatlanul kell hagyni. Ez magában foglalhatja a stressztesztnek alávetett eszközök értékének modellalapú árazással történő meghatározását.

1.15. A biztosítóknak és viszontbiztosítóknak meg kell győződniük arról, hogy az eszközök stresszteszt előtti, modellalapú árazás használatával megállapított értékei összhangban vannak a megfelelő eszközök aktív piacokon jegyzett piaci áraival.

5. iránymutatás – Tulajdonviszonyt és hitelviszonyt megtestesítő eszközök jellemzőivel rendelkező befektetések

1.16. Ha az eszközök a tulajdonviszonyt vagy hitelviszonyt megtestesítő eszközök jellemzőivel rendelkeznek, a vállalkozásoknak mindkét tulajdonságot figyelembe kell venniük annak meghatározása során, hogy a standard formulának melyik kockázati részmodulját kell alkalmazni.

- 1.17. A standard formula alkalmazandó kockázati részmoduljának meghatározása során a vállalkozásoknak figyelembe kell venniük az eszköz gazdasági tartalmát.
- 1.18. Ha az eszköz különálló egységek összességének tekinthető, a vállalkozásoknak adott esetben külön-külön kell alkalmazniuk a megfelelő stressztesztet minden egyes egységre.
- 1.19. Ha az eszköz nem tekinthető különálló egységek összességének, a vállalkozásoknak az alapján kell meghatározniuk a standard formula alkalmazandó kockázati részmodulját, hogy gazdasági értelemben a hitelviszonyi vagy tulajdonviszonyi jellemzők dominálnak-e.

6. iránymutatás – Rövid tőkepozíció

- 1.20. Ha a vállalkozások rövid tőkepozícióval rendelkeznek, ezt csak a hosszú tőkepozícióknak a tőkepiaci kockázat tőkeszükségletének kiszámításakor történő ellensúlyozására használhatják fel, ha a végrehajtási intézkedések 208–215. cikkében meghatározott követelmények teljesülnek.
- 1.21. A tőkepiaci kockázat tőkeszükségletének kiszámításakor a vállalkozásoknak figyelmen kívül kell hagyniuk bármely egyéb rövid tőkepozíciót (maradék rövid tőkepozíciók).
- 1.22. A maradék rövid tőkepozíciók értékét úgy kell tekinteni, hogy várhatóan nem növekszik a saját tőke stressztesztelését követően.

7. iránymutatás – Piaci kockázatkonzentrációs részmodul

- 1.23. A végrehajtási intézkedések 187. cikke (3) bekezdése második részének sérelme nélkül a vállalkozások nem rendelkezhetnek 0%-os kockázati tényezőt olyan gazdálkodó egységekbe történő befektetésekhez, amelyek a Végrehajtási Intézkedések 187. cikkének (3) bekezdésében meghatározott listában szereplő gazdálkodó egységek tulajdonában állnak.

8. iránymutatás – Értékpapír-kölcsönzési ügyletek és hasonló megállapodások

- 1.24. Az értékpapír-kölcsönzési vagy értékpapír-kölcsönvételi, valamint repómegállapodások és fordított repómegállapodások, többek között a likviditást nyújtó átmeneti swapkeret-megállapodások tőkeszükségletének meghatározása során a vállalkozásoknak a kereskedett cikkek Szolvencia II. irányelv szerinti mérlegben történő megjelenítését kell követniük. Figyelembe kell venniük az ügyletből vagy megállapodásból eredő szerződéses feltételeket és kockázatokat is.
- 1.25. Ha a kölcsönadott eszköz a mérlegben marad, és a kapott eszköz nem jelenik meg, a vállalkozásoknak a következőket kell tenniük:
- (a) a megfelelő piaci kockázati részmodul alkalmazása a kölcsönadott eszközre;

- (b) a kölcsönadott eszköz beszámítása az 1. típusú kitétségekre vonatkozó partner-nemteljesítési kockázat tőkeszükségletének számításakor, a kapott eszköz által biztosított kockázatméréséklés figyelembevételével abban az esetben, ha fedezetként jelenik meg a végrehajtási intézkedések 214. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelően.

1.26. Ha a kapott eszköz megjelenik, és a kölcsönadott eszköz nem marad a mérlegben, a vállalkozásoknak a következőket kell tenniük:

- (a) a megfelelő piaci kockázati részmodul alkalmazása a kapott eszközre;
- (b) a kölcsönadott eszköz beszámítása az 1. típusú kitétségekre vonatkozó partner-nemteljesítési kockázat tőkeszükségletének számításakor a kölcsönadott eszköznek a csere napján érvényes mérleg szerinti értéke alapján, ha a kölcsönvevő fizetéképtelenségének esetén a szerződéses feltételek és a jogszabályi rendelkezések annak a kockázatát idézhetik elő, hogy a kölcsönadott eszköz nem kerül vissza annak ellenére, hogy a kapott eszközt visszaadták.

1.27. Ha a kölcsönadott eszköz és a kapott eszköz is megjelenik a Szolvencia II. irányelv szerinti mérlegben, a vállalkozásoknak a következőket kell tenniük:

- (a) a megfelelő piaci kockázati részmodul alkalmazása a kölcsönadott eszközre és a kölcsönvett eszközre;
- (b) a kölcsönadott eszköz beszámítása az 1. típusú kitétségekre vonatkozó partner-nemteljesítési kockázat tőkeszükségletének számításakor, a kapott eszköz által biztosított kockázatméréséklés figyelembe vételével abban az esetben, ha fedezetként jelenik meg a végrehajtási intézkedések 214. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelően;
- (c) a kamatláb-kockázati részmodul tőkeszükségletének kiszámításakor a mérlegben szereplő, a kölcsön-megállapodásból eredő kötelezettségek figyelembe vétele.

9. iránymutatás – Esetleges fizetési kötelezettségeket maguk után vonó kötelezettségvállalások

1.28. A végrehajtási intézkedések 189. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében a partner-nemteljesítési kockázati modulban szereplő 1. típusú kitétségek tőkeszükségletét kell alkalmazni a vállalkozás által biztosított vagy intézett, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalásokra.

1.29. Amennyiben a kötelezettségvállalási megállapodás nem említi egyértelműen a névértéket, a vállalkozásoknak a végrehajtási intézkedések 192. cikkének (5) bekezdése értelmében a megfelelő nemteljesítési veszteséget a becsült névleges összeg alapján kell kiszámítaniuk.

1.30. A becsült névleges érték az a legnagyobb összeg, amelynek a kifizetése a partnernél bekövetkezett hitelkockázati esemény esetén várható.

A megfelelésre és a jelentéstételre vonatkozó szabályok

- 1.31. Ez a dokumentum az EIOPA-rendelet 16. cikkének értelmében kibocsátott iránymutatásokat tartalmaz. Az EIOPA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és ajánlásoknak.
- 1.32. Az iránymutatásoknak megfelelő vagy megfelelni kívánó, hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a megfelelő módon át kell ültetniük azokat szabályozási vagy felügyeleti rendjükbe.
- 1.33. A lefordított változatok kibocsátását követő két hónapon belül a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak vissza kell igazolniuk az EIOPA felé, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni a jelen iránymutatásoknak, az esetleges meg nem felelés indokainak megjelölésével.
- 1.34. Ha a fenti határidőn belül nem érkezik válasz, úgy kell tekinteni, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg a jelentéstételi kötelezettségnek, és a jelentésben így kell szerepeltetni.

Felülvizsgálatokra vonatkozó záró rendelkezés

- 1.35. Az iránymutatásokat az EIOPA vizsgálja felül.